

Październik 2017

Zasady dotyczące infrastruktury rynków finansowych (PFMIs)

materiał pomocniczy

Październik 2017

Zasady dotyczące infrastruktury rynków finansowych (PFMIs) materiał pomocniczy

Niniejsze opracowanie stanowi nieoficjalne tłumaczenie treści zasad i kluczowych zagadnień ujętych w dokumencie *Zasady dotyczące infrastruktury rynków finansowych (Principles for financial market infrastructures¹)*, który został opracowany przez Komitet ds. Systemów Płatności i Rozrachunku (*Committee on Payment and Settlement Systems, CPSS*)² i Komitet Techniczny Międzynarodowej Organizacji Komisji Papierów Wartościowych (*Technical Committee of the International Organization of Securities Commissions, IOSCO*) oraz opublikowany przez Bank Rozrachunków Międzynarodowych (*Bank for International Settlements*) w kwietniu 2012 r.

Niniejsze tłumaczenie nie stanowi wiążącej interpretacji wytycznych dla podmiotów stanowiących infrastrukturę rynków finansowych i ma charakter wyłącznie pomocniczy. Narodowy Bank Polski nie ponosi odpowiedzialności za wykorzystanie niniejszego tłumaczenia niezgodnie z jego przeznaczeniem.

---

¹ <http://www.bis.org/cpmi/publ/d101a.pdf>

² Obecnie *Committee on Payments and Market Infrastructures*.

Wydął:

Narodowy Bank Polski
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
www.nbp.pl

© Copyright Narodowy Bank Polski 2017

Spis treści

Ogólna organizacja	5
Zasada 1: Podstawa prawna	5
Zasada 2: Zarządzanie	5
Zasada 3: System kompleksowego zarządzania ryzykiem	6
Zarządzanie ryzykiem kredytowym i płynności	8
Zasada 4: Ryzyko kredytowe	8
Zasada 5: Zabezpieczenia	10
Zasada 6: Depozyty zabezpieczające	11
Zasada 7: Ryzyko płynności	12
Rozrachunek	15
Zasada 8: Ostateczność rozrachunku	15
Zasada 9: Rozrachunki pieniężne	15
Zasada 10: Dostawy fizyczne	16
Centralne depozyty papierów wartościowych i systemy rozrachunku oparte na wymianie wartości	17
Zasada 11: Centralne depozyty papierów wartościowych	17
Zasada 12: Systemy rozrachunku oparte na wymianie wartości	18
Zarządzanie przypadkami niewykonania zobowiązań	19
Zasada 13: Zasady i procedury dotyczące niewykonania zobowiązań przez uczestników	19
Zasada 14: Wyodrębnianie i przenoszenie	19
Zarządzanie ogólnym ryzykiem prowadzenia działalności i ryzykiem operacyjnym	21
Zasada 15: Ogólne ryzyko prowadzenia działalności	21
Zasada 16: Ryzyko powiernicze i inwestycyjne	22
Zasada 17: Ryzyko operacyjne	22
Dostęp	24
Zasada 18: Wymogi dotyczące dostępu i uczestnictwa	24
Zasada 19: Struktura uczestnictwa pośredniego	24
Zasada 20: Połączenia operacyjne IRF	25
Sprawność	27
Zasada 21: Sprawność i skuteczność	27
Zasada 22: Procedury i standardy wymiany informacji	27
Przejrzystość	28
Zasada 23: Ujawnianie zasad, kluczowych procedur i danych rynkowych	28
Zasada 24: Ujawnianie danych rynkowych przez repozytoria transakcji	28

Odpowiedzialność banków centralnych, regulatorów rynku oraz pozostałych organów właściwych do spraw infrastruktury rynków finansowych	30
Odpowiedzialność A: Regulacja, nadzór ostrożnościowy i nadzór systemowy nad IRF	30
Odpowiedzialność B: Kompetencje i zasoby umożliwiające realizację uprawnień regulacyjnych oraz sprawowanie nadzoru ostrożnościowego i nadzoru systemowego	30
Odpowiedzialność C: Ujawnianie polityki w odniesieniu do IRF	30
Odpowiedzialność D: Stosowanie zasad dotyczących IRF	31
Odpowiedzialność E: Współpraca z innymi organami	31

Ogólna organizacja

Podstawę ogólnych zasad zarządzania ryzykiem w ramach infrastruktury rynku finansowego (dalej „IRF”) stanowią jej organy, struktura, prawa i obowiązki. Poniższe zasady zawierają wytyczne dotyczące: a) podstaw prawnych działalności IRF, b) struktury zarządzania IRF oraz c) ram kompleksowego zarządzania ryzykiem, mającego na celu ustanowienie solidnych fundamentów zarządzania ryzykiem IRF.

Zasada 1: Podstawa prawna

IRF powinna mieć dobrze ugruntowaną, jednoznaczną i przejrzystą oraz możliwą do wyegzekwowania podstawę prawną w odniesieniu do każdego istotnego aspektu swojej działalności we wszystkich właściwych jurysdykcjach.

Kluczowe zagadnienia

1. Podstawa prawna powinna gwarantować wysoki stopień pewności w odniesieniu do poszczególnych istotnych aspektów działalności IRF we wszystkich właściwych jurysdykcjach.
2. IRF powinna posiadać zasady, procedury oraz umowy, które są jasne, zrozumiałe oraz zgodne z właściwymi przepisami prawa i regulacjami.
3. IRF powinna posiadać zdolność jasnego i zrozumiałego komunikowania podstaw prawnych swoich działań właściwym organom, uczestnikom oraz, w stosownych przypadkach, klientom uczestników.
4. IRF powinna posiadać zasady, procedury oraz umowy, które są egzekwowalne we wszystkich właściwych jurysdykcjach. Należy mieć pewność, że czynności podejmowane przez IRF na podstawie takich zasad i procedur nie zostaną unieważnione, uchylone lub zawieszane.
5. IRF prowadząca działalność w wielu jurysdykcjach powinna rozpoznawać i ograniczać ryzyko wynikające z wszelkich potencjalnych kolizji norm prawnych występujących między tymi jurysdykcjami.

Zasada 2: Zarządzanie

IRF powinna mieć jednoznaczne i przejrzyste zasady zarządzania, które wspierają bezpieczeństwo i sprawność IRF, stabilność całego systemu finansowego, pozostałe stosowne działania na rzecz interesu publicznego oraz cele odpowiednich interesariuszy.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna mieć cele nadające wysoki priorytet jej bezpieczeństwu i sprawności oraz jednoznacznie wspierające stabilność finansową i inne stosowne działania na rzecz interesu publicznego.

2. IRF powinna mieć udokumentowane zasady zarządzania, ustalające jednoznaczne i bezpośrednie zakresy obowiązków i odpowiedzialności. Zasady te powinny być ujawniane właścicielom, właściwym organom, uczestnikom oraz, na bardziej ogólnym poziomie, podawane do publicznej wiadomości.
3. Rola i obowiązki rady dyrektorów (lub równoważnego organu) IRF powinny być jednoznacznie określone. Powinny też istnieć udokumentowane procedury jej funkcjonowania, w tym procedury identyfikowania konfliktu interesów członków rady dyrektorów, postępowania w przypadku wystąpienia takich konfliktów i zarządzania nimi. Rada dyrektorów powinna regularnie dokonywać przeglądu zarówno swojej działalności, jak działalności poszczególnych członków tej rady.
4. W skład rady dyrektorów powinny wejść odpowiednie osoby, mające stosowne umiejętności i motywację do realizacji jej różnorodnych ról. Zazwyczaj wymaga to powołania do rady dyrektorów członków niepełniących funkcji wykonawczych.
5. Rola i obowiązki kierownictwa powinny być jednoznacznie określone. Kierownictwo IRF powinno mieć odpowiednie doświadczenie, różnorodne umiejętności oraz charakteryzować się uczciwością wymaganą do pełnienia obowiązków w zakresie zarządzania działalnością operacyjną i ryzykiem IRF.
6. Rada dyrektorów powinna ustanowić jednoznaczny, udokumentowany system zarządzania ryzykiem, który obejmuje politykę IRF w zakresie tolerancji ryzyka, określa obowiązki i odpowiedzialność w sferze decyzji dotyczących ryzyka oraz uwzględnia rozwiązania w zakresie podejmowania decyzji w sytuacjach kryzysowych i awaryjnych. Zasady zarządzania powinny zapewnić, aby osoby zajmujące stanowiska związane z zarządzaniem ryzykiem oraz kontrolą wewnętrzną miały wystarczające uprawnienia, niezależność, zasoby oraz dostęp do rady dyrektorów.
7. Rada dyrektorów powinna zapewnić, aby struktura IRF oraz jej zasady, ogólna strategia i najważniejsze decyzje właściwie odzwierciedlały prawnie uzasadnione interesy bezpośrednich lub pośrednich uczestników oraz innych interesariuszy. Najważniejsze decyzje powinny zostać wyraźnie przedstawione właściwym interesariuszom oraz, gdy mają znaczący wpływ na rynek, podane do wiadomości publicznej.

Zasada 3: System kompleksowego zarządzania ryzykiem

IRF powinna dysponować solidnym systemem zarządzania ryzykiem, pozwalającym na kompleksowe zarządzanie ryzykiem prawnym, kredytowym, płynności, operacyjnym oraz innymi rodzajami ryzyka.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna posiadać strategię, procedury i systemy zarządzania ryzykiem, umożliwiające identyfikację różnych rodzajów ryzyka, które pojawiają się w IRF lub są przez nią ponoszone, a także ich pomiar, monitorowanie i zarządzanie nimi. Systemy zarządzania ryzykiem powinny podlegać okresowemu przeglądowi.
2. IRF powinna stwarzać zachęty dla uczestników oraz, w stosownych przypadkach, dla ich klientów, aby zarządzali i ograniczali ryzyko, na jakie narażają IRF.
3. IRF powinna regularnie weryfikować istotne rodzaje ryzyka, jakie ponosi z powodu innych podmiotów oraz na jakie naraża te podmioty (takie jak inne IRF, banki rozrachunkowe, dostawcy płynności oraz

dostawcy usług), w wyniku istniejących współzależności, oraz opracować odpowiednie narzędzia do zarządzania tymi rodzajami ryzyka.

4. IRF powinna identyfikować scenariusze, które mogą potencjalnie uniemożliwić prowadzenie jej kluczowej działalności oraz świadczenie kluczowych usług w sposób ciągły, oraz powinna oceniać skuteczność pełnego zakresu możliwości działań naprawczych lub uporządkowanej likwidacji. Na podstawie wyników tej oceny IRF powinna przygotować odpowiednie plany naprawcze lub uporządkowanej likwidacji. W razie potrzeby IRF powinna także dostarczyć właściwym organom informacje niezbędne do planowania restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym i płynności

IRF lub jej uczestnicy mogą być narażeni na ryzyko kredytowe i ryzyko płynności, wynikające z realizowanych działań w zakresie płatności, rozliczeń i rozrachunku. Ryzyko kredytowe to ryzyko polegające na tym, że kontrahent nie będzie w stanie w pełni wykonać swoich zobowiązań finansowych w terminie ich wymagalności lub w dowolnym momencie w przyszłości. Kontrahentami mogą być uczestnicy IRF (zob. Zasada 4 dotycząca ryzyka kredytowego), banki rozrachunkowe (zob. Zasada 9 dotycząca rozrachunków pieniężnych) oraz powiernicy (zob. Zasada 16 dotycząca ryzyka powierniczego i inwestycyjnego). Ryzyko płynności to ryzyko polegające na tym, że kontrahent będzie dysponował środkami niewystarczającymi do wykonania swoich zobowiązań finansowych w terminie ich wymagalności, lecz będzie w stanie zrobić to w pewnym momencie w przyszłości. Mimo, iż ryzyko kredytowe i ryzyko płynności stanowią odrębne pojęcia, często występują między nimi istotne wzajemne oddziaływania. Na przykład, niewykonanie zobowiązań przez uczestnika IRF z dużym prawdopodobieństwem doprowadziłoby do tego, że IRF doświadczyłaby zarówno ryzyka kredytowego, jak i ryzyka płynności. IRF prawdopodobnie musiałaby wykorzystać swoje środki płynne, aby wywiązać się z natychmiastowych zobowiązań. IRF dysponuje wieloma narzędziami zarządzania ryzykiem, które służą do ograniczania tych rodzajów ryzyka i zarządzania nimi.

Poniższe zasady dotyczące: a) zarządzania ryzykiem kredytowym, b) zabezpieczeń, c) depozytów zabezpieczających oraz d) zarządzania ryzykiem płynności, stanowią podstawę standardów zarządzania ryzykiem finansowym oraz standardów dotyczących środków finansowych. Z uwagi na interakcje pomiędzy wymienionymi czterema standardami, zasady te zawierają obszernie wzajemne odniesienia. Na przykład, zasada dotycząca depozytów zabezpieczających opiera się na zasadzie dotyczącej ryzyka kredytowego, stosowanej w przypadku kontrahentów centralnych (dalej „CCP”). Zasada dotycząca depozytów zabezpieczających jest także powiązana z zasadą dotyczącą zabezpieczeń, która ustanawia formę i cechy zabezpieczenia, jakie CCP powinien utrzymywać. Łącznie te cztery zasady opracowano, aby zapewnić, iż, z dużym prawdopodobieństwem, IRF będzie kontynuować działalność oraz służyć jako źródło stabilności finansowej nawet w skrajnych warunkach rynkowych. Zasady te nie mają zastosowania do centralnych depozytów papierów wartościowych (dalej „CDPW”) lub repozytoriów transakcji (dalej „RT”) w zakresie, w jakim są one narażone na ryzyko kredytowe i ryzyko płynności.

Zasada 4: Ryzyko kredytowe

IRF powinna skutecznie dokonywać pomiaru, monitorować i zarządzać ekspozycjami kredytowymi wobec uczestników oraz tymi, które wynikają z realizowanych procesów w zakresie płatności, rozliczeń i rozrachunków. IRF powinna utrzymywać środki finansowe wystarczające do pełnego pokrycia ekspozycji kredytowej wobec poszczególnych uczestników z zachowaniem wysokiego poziomu zaufania. Ponadto CCP zaangażowany w czynności o bardziej złożonym profilu ryzyka lub o systemowym znaczeniu w wielu jurysdykcjach powinien utrzymywać dodatkowe środki finansowe, wystarczające do pokrycia potrzeb wynikających z wielu możliwych scenariuszy warunków skrajnych, obejmujących, m.in. niewykonanie przez dwóch uczestników oraz ich podmioty powiązane zobowiązań, które mogłyby potencjalnie w odniesieniu do CCP skutkować największą łączną ekspozycją kredytową w skrajnych, lecz prawdopodobnych warunkach rynkowych. Wszyscy pozostali CCP powinni utrzymywać dodatkowe środki finansowe, wystarczające do pokrycia potrzeb wynikających z wielu możliwych scenariuszy warunków skrajnych, obejmujących m.in. niewykonanie przez uczestnika oraz jego podmioty powiązane zobowiązań, które mogłyby potencjalnie w odniesieniu do CCP skutkować największą łączną ekspozycją kredytową w skrajnych lecz prawdopodobnych warunkach rynkowych.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna ustanowić solidne zasady zarządzania swoimi ekspozycjami kredytowymi wobec swoich uczestników oraz ryzykiem kredytowym wynikającym z realizowanych procesów w zakresie płatności, rozliczeń i rozrachunków. Ekspozycja kredytowa może wynikać z bieżących ekspozycji, potencjalnych przyszłych ekspozycji lub obu tych rodzajów ekspozycji.
2. IRF powinna identyfikować źródła ryzyka kredytowego, rutynowo dokonywać pomiaru ekspozycji kredytowych i je monitorować oraz korzystać z odpowiednich narzędzi do zarządzania ryzykiem, aby kontrolować to ryzyko.
3. System płatności lub system rozrachunku papierów wartościowych (dalej „SSS”) powinien całkowicie pokrywać swoje bieżące oraz potencjalne przyszłe ekspozycje (o ile istnieją) wobec poszczególnych uczestników, z zachowaniem wysokiego poziomu zaufania, wykorzystując zabezpieczenie oraz inne równoważne środki finansowe (zob. Zasada 5 dotycząca zabezpieczeń). W przypadku systemu płatności DNS (ang. deferred net settlement) lub DNS SSS, w którym nie występuje gwarancja rozrachunku, lecz uczestnicy są narażeni na ekspozycje kredytowe wynikające z realizowanych przez IRF procesów w zakresie płatności, rozliczeń i rozrachunków, IRF powinna utrzymywać środki wystarczające do pokrycia ekspozycji co najmniej dwóch uczestników wraz z ich podmiotami powiązаныmi, którzy generowałiby największą łączną ekspozycję na ryzyko w systemie.
4. CCP powinien pokrywać swoje bieżące i potencjalne przyszłe ekspozycje wobec poszczególnych uczestników z zachowaniem wysokiego poziomu zaufania, wykorzystując depozyty zabezpieczające oraz inne prefinansowane środki finansowe (zob. Zasada 5 dotycząca zabezpieczeń oraz Zasada 6 dotycząca depozytów zabezpieczających). CCP prowadzący działalność o bardziej złożonym profilu ryzyka lub o systemowym znaczeniu w wielu jurysdykcjach powinien utrzymywać dodatkowe środki finansowe pozwalające na pokrycie wielu możliwych scenariuszy warunków skrajnych, które powinny obejmować m.in. niewykonanie zobowiązań przez dwóch uczestników oraz ich podmioty powiązane, skutkujące potencjalnie największą łączną ekspozycją kredytową wobec CCP w skrajnych, lecz prawdopodobnych warunkach rynkowych. Wszyscy pozostali CCP powinni utrzymywać dodatkowe środki finansowe, wystarczające do pokrycia wielu możliwych scenariuszy warunków skrajnych, które powinny obejmować m.in. niewykonanie zobowiązań przez uczestnika oraz podmioty powiązane z tym uczestnikiem, skutkujące potencjalnie największą łączną ekspozycją kredytową wobec CCP w skrajnych, lecz prawdopodobnych warunkach rynkowych. We wszystkich przypadkach CCP powinien dokumentować uzasadnienie dla wysokości całkowitych środków finansowych, które utrzymuje, oraz mieć odpowiednie zasady zarządzania w tym zakresie.
5. CCP powinien określić kwotę łącznych środków finansowych dostępnych w razie przypadku niewykonania zobowiązań lub wielu takich przypadków w skrajnych, lecz prawdopodobnych warunkach rynkowych oraz regularnie sprawdzać przy pomocy rygorystycznych testów warunków skrajnych, na ile te zasoby są wystarczające. CCP powinien mieć jednoznaczne procedury zgłaszania wyników testów warunków skrajnych odpowiednim decydom CCP oraz wykorzystywać te wyniki do oceny adekwatności oraz dostosowywania całkowitych środków finansowych. Testy warunków skrajnych należy przeprowadzać codziennie z wykorzystaniem standardowych i uprzednio określonych parametrów oraz założeń. Co najmniej raz na miesiąc CCP powinien przeprowadzić wszechstronną i dokładną analizę scenariuszy warunków skrajnych, modeli i parametrów bazowych, a także założeń służących do zapewnienia, że są one odpowiednie do określenia wymaganego poziomu ochrony CCP przed niewykonaniem zobowiązań w świetle istniejących i zmieniających się warunków rynkowych. CCP powinien częściej przeprowadzać analizę testów warunków skrajnych, jeżeli rozliczane produkty lub obsługiwane rynki cechuje wysoka zmienność, ograniczona

płynność oraz gdy rozmiar lub koncentracja pozycji uczestników CCP ulega znacznemu zwiększeniu. Pełnej walidacji modelu zarządzania ryzykiem CCP należy dokonywać przynajmniej raz w roku.

6. Przeprowadzając testy warunków skrajnych, CCP powinien rozważyć skutki wielu różnych, stosownych do sytuacji, scenariuszy warunków skrajnych pod względem zarówno pozycji podmiotów niewykonujących zobowiązań, jak i ewentualnych zmian cen w okresach likwidacji. Scenariusze powinny obejmować odpowiednie historyczne maksymalne wahania cen, zmiany innych czynników rynkowych, takich jak determinanty cen oraz krzywe rentowności, wiele przypadków niewykonania zobowiązań w różnych horyzontach czasowych, jednoczesne napięcia dotyczące finansowania i na rynkach aktywów, a także uwzględniać szereg odnoszących się do przyszłości scenariuszy warunków skrajnych w różnorodnych ekstremalnych, lecz prawdopodobnych warunkach rynkowych.
7. IRF powinna ustanowić jednoznaczne zasady i procedury, które w pełni obejmują wszelkie straty kredytowe, jakie mogą wynikać z pojedynczych lub kilku jednoczesnych przypadków niewykonania zobowiązań przez uczestników w odniesieniu do wszelkich zobowiązań wobec IRF. Sposób rozliczenia potencjalnie niepokrytych strat kredytowych, w tym spłaty wszelkich środków, jakie IRF może pożyczyć od dostawców płynności, powinien być uwzględniony w wyżej wspomnianych zasadach i procedurach. Powinny one także wskazywać proces IRF służący uzupełnieniu wszelkich środków finansowych, które IRF może wykorzystać w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej, w celu kontynuacji przez IRF działalności w sposób bezpieczny i niezawodny.

Zasada 5: Zabezpieczenia

IRF, która żąda zabezpieczeń, aby zarządzać swoją ekspozycją kredytową lub ekspozycją swoich uczestników, powinna przyjmować zabezpieczenie o niskim ryzyku kredytowym, płynności oraz rynkowym. IRF powinna także ustalić i egzekwować należyte ostrożne wskaźniki redukcji wartości zabezpieczeń oraz limity koncentracji.

Kluczowe zagadnienia

1. Co od zasady, IRF powinna ograniczyć aktywa, które (zwyczajowo) przyjmuje jako zabezpieczenie, do aktywów o niskim ryzyku kredytowym, płynności i rynkowym.
2. IRF powinna ustanowić ostrożne praktyki wyceny oraz stosować wskaźniki redukcji wartości, które podlegają regularnym testom i uwzględniają skrajne warunki rynkowe.
3. W celu ograniczenia potrzeby dokonywania procyklicznych korekt, IRF powinna ustanowić stabilne i ostrożne wskaźniki redukcji wartości, które są skalibrowane tak, aby obejmowały okresy skrajnych warunków rynkowych w stopniu, w jakim jest to wykonalne oraz zasadne.
4. IRF powinna unikać koncentracji portfela określonych aktywów, jeżeli ograniczałoby to w sposób istotny możliwość szybkiego upłynnienia takich aktywów bez istotnego niekorzystnego wpływu na cenę.
5. IRF, która przyjmuje transgraniczne zabezpieczenie, powinna zminimalizować ryzyko związane z jego wykorzystaniem oraz zapewnić możliwość terminowego wykorzystania tego zabezpieczenia.

6. IRF powinna stosować system zarządzania zabezpieczeniami, który jest odpowiednio zaprojektowany i elastyczny w użytkowaniu.

Zasada 6: Depozyty zabezpieczające

CCP powinien pokryć swoje ekspozycje kredytowe wobec uczestników w odniesieniu do wszystkich produktów poprzez skuteczny system depozytów zabezpieczających, który bazuje na ryzyku i podlega regularnym przeglądom.

Kluczowe zagadnienia

1. CCP powinien posiadać system depozytów zabezpieczających, który zapewnia poziomy depozytów wspólnie do ryzyka oraz określonych cech poszczególnych produktów, portfeli i rynków, które obsługuje.
2. CCP powinien mieć wiarygodne źródło aktualnych danych dotyczących cen na potrzeby prowadzonego systemu depozytów zabezpieczających. CCP powinien także mieć procedury oraz solidne modele wyceny, zapewniające uwzględnienie okoliczności, w których dane dotyczące cen nie byłyby bezpośrednio dostępne lub wiarygodne.
3. CCP powinien przyjąć modele i parametry wstępnych depozytów zabezpieczających, które bazują na ryzyku oraz generują wymagania w zakresie depozytów zabezpieczających wystarczające do pokrycia potencjalnych przyszłych ekspozycji wobec uczestników w okresie pomiędzy ostatnim pobraniem depozytów zabezpieczających a zamknięciem pozycji po niewykonaniu zobowiązania przez uczestnika. Wstępny depozyt zabezpieczający powinien spełnić ustalony jednostronny poziom ufności, wynoszący co najmniej 99 procent w odniesieniu do szacowanego rozkładu przyszłej ekspozycji. W przypadku CCP obliczającego depozyty zabezpieczające na poziomie portfela wymóg ten ma zastosowanie do dystrybucji przyszłych ekspozycji każdego portfela. W przypadku CCP obliczającego depozyt na poziomach bardziej szczegółowych, takich jak poziom subportfela lub produktu, wymóg ten musi być spełniony w przypadku odpowiednich rozkładów przyszłych ekspozycji. Model powinien a) wykorzystywać ostrożny szacunek horyzontów czasowych w celu skutecznego zabezpieczenia lub zamknięcia pozycji dotyczących określonych rodzajów produktów rozliczanych przez CCP (w tym w skrajnych warunkach rynkowych); b) zawierać odpowiednie metody pomiaru ekspozycji kredytowej, uwzględniające istotne czynniki ryzyka związanego z produktem i efekty portfela dla wszystkich produktów oraz c) w możliwym i ostrożnym zakresie ograniczać potrzebę destabilizujących zmian procyklicznych.
4. CCP powinien wyceniać pozycje uczestników według wartości rynkowej i pobierać zmienny depozyt zabezpieczający przynajmniej raz dziennie, aby ograniczyć narastanie bieżących ekspozycji. CCP powinien mieć uprawnienia i zdolność operacyjną do dokonywania śróddziennych wezwań do złożenia depozytu i realizacji płatności, zaplanowanych oraz niezaplanowanych, wobec uczestników.
5. Obliczając wymagania dotyczące depozytów zabezpieczających, CCP może zezwolić na kompensatę lub redukcje wymaganych depozytów w ramach produktów, które rozlicza lub pomiędzy produktami rozliczanych przez siebie oraz innego CCP, jeżeli ryzyko jednego produktu jest w znacznym stopniu i wiarygodnie skorelowane z ryzykiem innego produktu. Jeżeli dwóch lub więcej CCP jest uprawnionych do oferowania interoperacyjnego uzupełniania zabezpieczeń (ang. cross-margining), muszą oni posiadać odpowiednie zabezpieczenia oraz ujednolicone ogólne systemy zarządzania ryzykiem.

6. CCP powinien analizować i monitorować wyniki zastosowania swojego modelu oraz ogólne pokrycie depozytami zabezpieczającymi poprzez przeprowadzanie rygorystycznych, codziennych weryfikacji historycznych oraz analizy wrażliwości co najmniej raz w miesiącu lub częściej, w zależności od potrzeb. CCP powinien regularnie przeprowadzać ocenę teoretycznych i rzeczywistych właściwości swojego modelu kalkulacji depozytów zabezpieczających dla wszystkich rozliczanych produktów. Przeprowadzając analizę wrażliwości pokrycia dla stosowanego modelu, CCP powinien uwzględnić szeroki zakres parametrów i założeń odzwierciedlających możliwe warunki rynkowe, w tym okresy największej zmienności, jakie wystąpiły na obsługiwanych przez niego rynkach oraz skrajne zmiany w korelacjach pomiędzy cenami.
7. CCP powinien regularnie dokonywać przeglądu i walidacji swojego systemu depozytów zabezpieczających.

Zasada 7: Ryzyko płynności

IRF powinna skutecznie mierzyć, monitorować swoje ryzyko płynności i zarządzać nim. Powinna utrzymywać płynne środki we wszystkich odpowiednich walutach, wystarczające do rozrachunku zobowiązań płatniczych tego samego dnia oraz, w stosownych sytuacjach, zobowiązań śróddziennych i wielodniowych, z zachowaniem wysokiego poziomu zaufania, w przypadku wielu możliwych scenariuszy warunków skrajnych obejmujących, w szczególności, niewykonanie przez uczestnika oraz jego podmioty powiązane zobowiązań, co mogłoby skutkować dla IRF największym łącznym zobowiązaniem w zakresie płynności w skrajnych lecz prawdopodobnych warunkach rynkowych.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna dysponować solidnym systemem zarządzania swoim ryzykiem płynności związanym z uczestnikami, bankami rozrachunkowymi, agentami nostro, bankami – depozytariuszami, dostawcami płynności oraz innymi podmiotami.
2. IRF powinna mieć skuteczne narzędzia operacyjne i analityczne do bieżącego i terminowego rozpoznawania, pomiaru i monitorowania przepływu rozrachunków i środków IRF, w tym wykorzystania płynności śróddziennej.
3. System płatności lub SSS, w tym system stosujący mechanizm DNS, powinny utrzymywać wystarczające środki płynne we wszystkich odpowiednich walutach przeznaczone do rozrachunku zobowiązań płatniczych tego samego dnia oraz, w stosownych sytuacjach, rozrachunku w ciągu dnia lub rozrachunku wielodniowego przy wysokim poziomie zaufania, dla szerokiego wachlarza wielu potencjalnych scenariuszy warunków skrajnych, które powinny obejmować w szczególności niewykonanie zobowiązań przez uczestnika oraz podmioty z nim powiązane, co mogłoby skutkować największym łącznym zobowiązaniem płatniczym w skrajnych lecz prawdopodobnych warunkach rynkowych.
4. CCP powinien utrzymywać wystarczające środki płynne we wszystkich odpowiednich walutach, aby dokonywać rozrachunku płatności powiązanych z papierami wartościowymi, dokonywać wymaganych płatności dotyczących zmiennych depozytów zabezpieczających oraz terminowo wykonywać inne zobowiązania płatnicze z dużą skutecznością, w przypadku wielu potencjalnych scenariuszy warunków skrajnych, które powinny obejmować w szczególności niewykonanie zobowiązania przez uczestnika oraz jego podmioty powiązane, co mogłoby skutkować dla CCP największym łącznym zobowiązaniem płatniczym w skrajnych lecz prawdopodobnych warunkach rynkowych. Ponadto CCP prowadzący działalność o bardziej złożonym profilu ryzyka lub o systemowym znaczeniu w wielu jurysdykcjach powinien rozważyć utrzymywanie

dotatkowych środków płynnych, wystarczających do pokrycia większej liczby potencjalnych scenariuszy warunków skrajnych, które powinny obejmować w szczególności niewykonanie zobowiązań przez dwóch uczestników oraz ich podmioty powiązane, co mogłyby skutkować największym łącznym zobowiązaniem płatniczym CCP w skrajnych lecz prawdopodobnych warunkach rynkowych.

5. W celu spełnienia wymogu dotyczącego minimalnych środków płynnych, kwalifikowane środki płynne IRF w poszczególnych walutach obejmują środki pieniężne w banku centralnym będącym emitentem waluty i w wiarygodnych bankach komercyjnych, przyznane linie kredytowe, przyznane swapy walutowe oraz przyznane transakcje odkupu, a także przechowywane szybko zbywalne zabezpieczenia i inwestycje, które są bezpośrednio dostępne i zamienne na środki pieniężne w ramach ustalonych wcześniej warunków dotyczących finansowania o wysokiej niezawodności, nawet w skrajnych lecz prawdopodobnych warunkach rynkowych. Jeżeli IRF posiada dostęp do standardowego kredytu w banku centralnym będącym emitentem waluty, IRF może uznać go za część minimalnego wymogu w zakresie, w jakim posiada ona zabezpieczenie spełniające warunki zastawu (lub za pomocą którego można przeprowadzić inne odpowiednie formy transakcji) we właściwym banku centralnym. Wszystkie wymienione środki powinny być dostępne w razie potrzeby.
6. IRF może uzupełnić swoje kwalifikowane środki płynne innymi formami środków płynnych. W takim przypadku środki płynne powinny mieć formę aktywów, które można sprzedać lub które mogą być przyjęte jako doraźne zabezpieczenie dla linii kredytowych, swapów lub transakcji repo po niewykonaniu zobowiązania, nawet jeżeli nie jest możliwe dokonanie uprzednich uzgodnień ani otrzymanie gwarancji dla skrajnych warunków rynkowych. Nawet jeżeli IRF nie posiada dostępu do standardowego kredytu w banku centralnym, powinna mimo wszystko uwzględniać to, jakie zabezpieczenie jest zazwyczaj akceptowane przez odpowiedni bank centralny, ponieważ tego typu aktywa prawdopodobnie mogą być bardziej płynne w warunkach napięć. W ramach swojego planu płynności IRF nie powinna zakładać dostępności doraźnego [awaryjnego] kredytu w banku centralnym.
7. IRF powinna uzyskać wysoki stopień pewności, poprzez rygorystyczne badanie due diligence, że poszczególni dostawcy minimalnych wymaganych kwalifikowanych środków płynnych, niezależnie od tego, czy są to uczestnicy IRF czy podmioty zewnętrzne, dysponują informacjami wystarczającymi do rozpoznania i zarządzania powiązaniem ryzykiem płynności oraz że ci dostawcy posiadają zdolność do realizacji przyjętych na siebie zobowiązań. W przypadkach, w których ma to zastosowanie, do oceny niezawodności dostawcy płynności w odniesieniu do określonej waluty, można wziąć pod uwagę potencjalny dostęp dostawcy płynności do kredytu w banku centralnym będącym emitentem waluty. IRF powinna regularnie testować swoje procedury dostępu do środków płynnych u dostawcy płynności.
8. IRF posiadająca dostęp do rachunków w banku centralnym, jego usług płatniczych lub usług związanych z papierami wartościowymi powinna korzystać z nich, gdy jest to możliwe, aby usprawnić zarządzanie ryzykiem płynności.
9. IRF powinna określić kwotę swoich środków płynnych oraz regularnie sprawdzać wystarczalność tych środków, przy pomocy rygorystycznych testów warunków skrajnych. Powinna posiadać jednoznaczne procedury zgłaszania wyników testów warunków skrajnych odpowiednim decydom w IRF oraz wykorzystywać te wyniki do oceny adekwatności oraz dostosowywania swojego systemu zarządzania ryzykiem płynności. Przeprowadzając testy warunków skrajnych, IRF powinna wziąć pod uwagę szeroki zakres odpowiednich scenariuszy. Powinny one obejmować odpowiednie największe dotychczasowe wahania cen, zmiany innych czynników rynkowych, takich jak determinanty cen oraz krzywe rentowności, wiele przypadków niewykonania zobowiązań w różnych horyzontach czasowych, jednoczesne napięcia w zakresie finansowania oraz na rynkach aktywów, a także wiele odnoszących się do przyszłości scenariuszy

warunków skrajnych w różnorodnych ekstremalnych, ale prawdopodobnych warunkach rynkowych. Scenariusze powinny także uwzględniać strukturę i działalność IRF, obejmować wszystkie podmioty, które mogą powodować istotne ryzyko płynności dla IRF (takie jak banki rozrachunkowe, agenci nostro, banki powiernicze, dostawcy płynności oraz powiązane IRF), a także, odpowiednio, obejmować okres wielu dni. We wszystkich przypadkach IRF powinna udokumentować swoje uzasadnienie dla kwoty i formy całkowitych środków płynnych, które utrzymuje, oraz mieć odpowiednie zasady zarządzania w tym zakresie.

10. IRF powinna ustanowić jednoznaczne zasady i procedury, które pozwalają jej na terminowy rozrachunek zobowiązań tego samego dnia oraz, stosownie do sytuacji, w ciągu dnia i wielu dni po wystąpieniu dowolnego pojedynczego lub kilku jednoczesnych przypadków niewykonania zobowiązań przez jej uczestników. Wymienione zasady i procedury powinny obejmować nieprzewidziane i potencjalnie niepokryte braki płynności oraz powinny mieć na celu zapobieżenie unieważnieniu, odwołaniu lub opóźnieniu rozrachunku zobowiązań płatniczych tego samego dnia. Powinny one także wskazywać procedurę IRF służącą uzupełnieniu wszelkich środków płynnych, jakie IRF może wykorzystać w sytuacji warunków skrajnych, aby kontynuować działalność w sposób bezpieczny i niezawodny.

Rozrachunek

Kluczowym ryzykiem dotyczącym IRF, jest ryzyko rozrachunku, to jest ryzyko niedokonania rozrachunku w wymagany sposób. IRF jest narażona na niepewność, czy rozrachunek transakcji zostanie dokonany w księgach IRF, w księgach innej IRF lub księgach podmiotu zewnętrznego (na przykład banku centralnego lub banku komercyjnego). Następujące zasady zawierają wytyczne dotyczące: a) ostateczności rozrachunku, b) rozrachunków pieniężnych oraz c) dostaw fizycznych.

Zasada 8: Ostateczność rozrachunku

IRF powinna przeprowadzić pełny i pewny ostateczny rozrachunek, co najmniej przed końcem dnia, na który przypada termin dostarczenia na rachunki papierów wartościowych i środków pieniężnych. Jeżeli jest to konieczne lub bardziej wskazane, IRF powinna zapewnić ostateczny rozrachunek w trybie śróddziennym lub w czasie rzeczywistym.

Kluczowe zagadnienia

1. Zasady i procedury IRF powinny jednoznacznie określać moment, w którym rozrachunek staje się ostateczny.
2. IRF powinna sfinalizować ostateczny rozrachunek przed końcem dnia, na który przypada termin dostarczenia na rachunki papierów wartościowych i środków pieniężnych, najlepiej w trybie śróddziennym lub w czasie rzeczywistym – w celu ograniczenia ryzyka rozrachunku. LVPS (system płatności wysokokwotowych, ang. large value payment system) i SSS powinny rozważyć przyjęcie RTGS (rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym, ang. real time gross settlement) lub przetwarzania w trybie wielosecyjnym w ciągu dnia rozrachunku.
3. IRF powinna jednoznacznie określić moment, po którym uczestnik nie może odwołać nierozrachowanych płatności, niepoddanych jeszcze rozrachunkowi zleceń transferu lub innych zobowiązań.

Zasada 9: Rozrachunki pieniężne

IRF powinna dokonywać rozrachunku pieniężnego w pieniądzu banku centralnego, o ile jest to wykonalne i dostępne. Jeżeli nie wykorzystuje się pieniądza banku centralnego, IRF powinna zminimalizować i ściśle kontrolować ryzyko kredytowe i płynności wynikające z zastosowania pieniądza banku komercyjnego.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna dokonywać rozrachunku pieniężnego w pieniądzu banku centralnego, o ile jest to wykonalne i dostępne, aby uniknąć ryzyka kredytowego i ryzyka płynności.

2. Jeżeli pieniądź banku centralnego nie jest wykorzystywany, IRF powinna dokonywać swoich rozrachunków pieniężnych za pomocą aktywów rozrachunkowych charakteryzujących się niskim ryzykiem kredytowym i ryzykiem płynności albo nieobarczonych takimi rodzajami ryzyka.
3. Jeżeli IRF dokonuje rozrachunku w pieniądzu banku komercyjnego, powinna monitorować i ograniczać swoje ryzyko kredytowe i ryzyko płynności powodowane przez komercyjne banki rozrachunkowe oraz zarządzać tymi rodzajami ryzyka. W szczególności IRF powinna wprowadzić ściśle kryteria uwzględniające m.in. otoczenie regulacyjne i nadzorcze tych banków oraz ich wiarygodność kredytową, kapitalizację, dostęp do płynności i niezawodność operacyjną, a także monitorować przestrzeganie tych kryteriów. IRF powinna także monitorować koncentrację ekspozycji na ryzyko kredytowe i ryzyko płynności wobec swoich komercyjnych banków rozrachunkowych i zarządzać tymi ekspozycjami.
4. Jeżeli IRF przeprowadza rozrachunek pieniężny we własnych księgach, powinna minimalizować oraz ściśle kontrolować swoje ryzyko kredytowe i płynności.
5. Umowy prawne pomiędzy IRF a dowolnym bankiem rozrachunkowym powinny wyraźnie określać, kiedy oczekiwane są przeniesienia w księgach poszczególnych banków rozrachunkowych oraz że po ich dokonaniu, przeniesienia te mają być ostateczne, a otrzymane środki powinny być możliwe do przeniesienia tak szybko, jak to możliwe, przynajmniej przed końcem dnia, a najlepiej w ciągu dnia, aby umożliwić IRF oraz jej uczestnikom zarządzanie ryzykiem kredytowym i ryzykiem płynności.

Zasada 10: Dostawy fizyczne

IRF powinna wyraźnie określić swoje zobowiązania w zakresie dostawy fizycznej instrumentów lub towarów oraz powinna rozpoznawać ryzyko związane z taką dostawą fizyczną, monitorować je i zarządzać nim.

Kluczowe zagadnienia

1. Zasady IRF powinny wyraźnie określać jej zobowiązania w odniesieniu do dostaw fizycznych instrumentów lub towarów.
2. IRF powinna rozpoznawać rodzaje ryzyka i koszty związane z przechowywaniem i dostawą instrumentów fizycznych i towarów, a także monitorować je i zarządzać nimi.

Centralne depozyty papierów wartościowych i systemy rozrachunku oparte na wymianie wartości

CDPW oraz systemy rozrachunku oparte na wymianie wartości charakteryzują się specyficznymi rodzajami ryzyka, związanymi z funkcją i strukturą tych depozytów i systemów. Podczas gdy charakter oraz zakres działalności CDPW różnią się w zależności od jurysdykcji i praktyk rynkowych, CDPW odgrywają kluczową rolę w ochronie papierów wartościowych i wspierają zapewnienie integralności transakcji papierami wartościowymi. Podobnie, systemy rozrachunku oparte na wymianie wartości odgrywają kluczową rolę w minimalizowaniu ryzyka podstawowego, wiążąc ostateczny rozrachunek jednego zobowiązania z ostatecznym rachunkiem innego. Dwie poniższe zasady określają szczegółowe wytyczne dotyczące CDPW oraz systemów rozrachunku opartych na wymianie wartości.

Zasada 11: Centralne depozyty papierów wartościowych

CDPW powinien posiadać odpowiednie zasady i procedury wspomagające integralność emisji papierów wartościowych oraz pozwalające minimalizować ryzyko związane z przechowywaniem i przenoszeniem papierów wartościowych oraz zarządzać tym ryzykiem. CDPW powinien przechowywać papiery wartościowe w formie im- mobilizowanej lub zdematerializowanej w celu ich przeniesienia za pomocą zapisu księgowego.

Kluczowe zagadnienia

1. CDPW powinien mieć odpowiednie zasady, procedury oraz środki kontroli, w tym solidne praktyki księgowe, w celu ochrony praw emitentów i posiadaczy papierów wartościowych, zapobiegania nieupoważnionej kreacji lub usuwaniu papierów wartościowych oraz przeprowadzania okresowego, a przynajmniej dziennego uzgadniania emisji utrzymywanych papierów wartościowych.
2. CDPW powinien zabronić występowania przekroczeń stanu i sald ujemnych (ang. overdrafts and debit balances) na rachunkach papierów wartościowych.
3. CDPW powinien utrzymywać papiery wartościowe w formie immobilizowanej lub zdematerializowanej w celu ich przeniesienia za pomocą zapisu księgowego. W razie potrzeby CDPW powinien zapewnić zachęty do immobilizacji lub dematerializacji papierów wartościowych.
4. CDPW powinien chronić aktywa przed ryzykiem powierniczym, stosując odpowiednie zasady i procedury zgodne z właściwym dla tego CDPW systemem prawnym.
5. CDPW powinien stosować solidny system zapewniający segregację własnych aktywów CDPW od papierów wartościowych jego uczestników oraz segregację papierów wartościowych uczestników. CDPW powinien także wspierać operacyjnie segregację papierów wartościowych należących do klientów uczestników w księgach uczestnika, a także ułatwiać przenoszenie pozycji klientów, pod warunkiem że znajduje to oparcie w systemie prawnym właściwym dla danego CDPW.

6. CDPW powinien identyfikować ryzyko wynikające z pozostałej działalności, którą może wykonywać, a także mierzyć je i monitorować oraz zarządzać nim; konieczne mogą być dodatkowe narzędzia, aby uwzględnić takie ryzyko.

Zasada 12: Systemy rozrachunku oparte na wymianie wartości

Jeżeli IRF dokonuje rozrachunku transakcji obejmujących dwa powiązane zobowiązania (np. transakcji papierami wartościowymi lub transakcji wymiany walut), powinna ona wykluczyć ryzyko niespełnienia zobowiązania przez jedną ze stron, uzależniając ostateczny rozrachunek jednego zobowiązania od ostatecznego rozrachunku drugiego zobowiązania.

Kluczowe zagadnienie

IRF stanowiąca system rozrachunku oparty na wymianie wartości powinna eliminować ryzyko podstawowe, zapewniając, że ostateczny rozrachunek jednego zobowiązania ma miejsce wyłącznie wówczas, gdy następuje ostateczny rozrachunek powiązanego zobowiązania, niezależnie od tego, czy IRF dokonuje rozrachunku w kwocie brutto czy netto oraz kiedy rozrachunek staje się ostateczny.

Zarządzanie przypadkami niewykonania zobowiązań

IRF powinna posiadać odpowiednie zasady i procedury pozwalające na zarządzanie przypadkami niewykonania zobowiązań przez uczestników. Jeżeli nie zostaną podjęte odpowiednie środki w związku z niewykonaniem zobowiązania przez uczestnika, może to mieć poważne konsekwencje dla IRF, innych uczestników oraz całego rynku finansowego. Ponadto, CCP powinien mieć odpowiedni system wyodrębniania oraz przenoszenia praw, aby chronić pozycje klientów w przypadku niewykonania zobowiązań przez uczestnika lub jego niewypłacalności. Dwie kolejne zasady zawierają wytyczne odnośnie: a) reguł i procedur dotyczących niewykonania zobowiązań przez uczestników dla wszystkich IRF oraz b) kwestii wyodrębniania i przenoszenia praw w odniesieniu do CCP.

Zasada 13: Zasady i procedury dotyczące niewykonania zobowiązań przez uczestników

IRF powinna mieć skuteczne, jednoznacznie określone zasady i procedury zarządzania przypadkami niewykonania zobowiązań przez uczestników. Zasady i procedury należy opracować w taki sposób, aby umożliwić IRF terminowe podjęcie działań w celu ograniczenia strat i presji na płynność oraz aby w dalszym ciągu wykonywała ona swoje zobowiązania.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna mieć zasady i procedury dotyczące przypadków niewykonania zobowiązań, umożliwiające jej dalsze wywiązywanie się ze zobowiązań na wypadek niewykonania zobowiązań przez uczestnika oraz dotyczące uzupełnienia środków po niewykonaniu zobowiązań.
2. IRF powinna być dobrze przygotowana do wdrożenia swoich zasad i procedur dotyczących przypadków niewykonania zobowiązań, w tym odpowiednich procedur o charakterze dyskrecyjnym przewidzianych w tych zasadach.
3. IRF powinna podać do wiadomości publicznej kluczowe aspekty zasad i procedur dotyczących niewykonania zobowiązań.
4. IRF powinna zaangażować swoich uczestników oraz innych interesariuszy w testowanie i przegląd procedur IRF dotyczących przypadków niewykonania zobowiązań, w tym procedur likwidacji. Takie testy i przeglądy powinny odbywać się co najmniej raz w roku lub po istotnych zmianach zasad i procedur w celu zapewnienia, że zasady i procedury te są wykonalne i skuteczne.

Zasada 14: Wyodrębnianie i przenoszenie

CCP powinien mieć zasady i procedury umożliwiające wyodrębnianie i przenoszenie pozycji klientów uczestnika oraz zabezpieczeń wniesionych na rzecz CCP odnoszących się do tych pozycji.

Kluczowe zagadnienia

1. CCP powinien przynajmniej mieć rozwiązania dotyczące wyodrębniania i przenoszenia, które skutecznie chronią pozycje klientów uczestnika i powiązane zabezpieczenie przed niewykonaniem zobowiązań przez tego uczestnika lub przed jego niewypłacalnością. Jeżeli CCP dodatkowo oferuje ochronę takich pozycji klientów i zabezpieczenie przed jednoczesnym niewykonaniem zobowiązań przez uczestnika oraz innego klienta tego uczestnika, CCP powinien podjąć działania w celu zapewnienia skuteczności takiej ochrony.
2. CCP powinien zastosować strukturę rachunków pozwalającą mu łatwo rozpoznawać pozycję klientów uczestnika i dokonać wyodrębnienia powiązanego zabezpieczenia. CCP powinien utrzymywać pozycje klientów i zabezpieczenie na indywidualnych rachunkach klientów lub zbiorczych rachunkach klientów.
3. CCP powinien kształtować rozwiązania dotyczące przenoszenia w sposób zapewniający duże prawdopodobieństwo, iż pozycje i zabezpieczenia klienta niewykonującego zobowiązań zostaną przeniesione do jednego lub kilku innych uczestników.
4. CCP powinien ujawniać swoje zasady, strategie i procedury dotyczące wyodrębnienia i przenoszenia pozycji klientów uczestnika i powiązanego zabezpieczenia. W szczególności CCP powinien ujawnić, czy zabezpieczenie klienta chronione jest w sposób indywidualny czy zbiorowy. Ponadto, CCP powinien ujawnić wszelkie ograniczenia, takie jak ograniczenia prawne lub operacyjne, które mogą pogorszyć jego zdolność do wyodrębniania lub przenoszenia pozycji klientów uczestnika i powiązanych zabezpieczeń.

Zarządzanie ogólnym ryzykiem prowadzenia działalności i ryzykiem operacyjnym

Poza ryzykiem kredytowym, ryzykiem płynności i innymi powiązаныmi rodzajami ryzyka związanymi z działalnością w zakresie płatności, rozliczeń i rozrachunków, IRF jest także narażona na ogólne ryzyko prowadzenia działalności i ryzyko operacyjne. Niezdolność IRF do kontynuowania działalności mogłaby wywołać następstwa związane z ryzykiem systemowym dla jej uczestników i całych rynków finansowych. Przedstawione poniżej zasady określają wytyczne dotyczące zarządzania: a) ogólnym ryzykiem prowadzenia działalności; b) ryzykiem powierniczym i inwestycyjnym; oraz c) ryzykiem operacyjnym.

Zasada 15: Ogólne ryzyko prowadzenia działalności

IRF powinna rozpoznać ogólne ryzyko prowadzenia działalności, monitorować je i zarządzać nim, a także powinna utrzymywać aktywa płynne netto, finansowane z kapitału własnego, na poziomie wystarczającym na pokrycie potencjalnych strat związanych z prowadzeniem działalności, aby mogła nieprzerwanie prowadzić działalność operacyjną i świadczyć usługi w razie wystąpienia takich strat. Ponadto płynne aktywa netto powinny być zawsze wystarczające, aby zapewnić prowadzenie działań naprawczych lub przeprowadzenie uporządkowanej likwidacji działalności i usług o istotnym znaczeniu.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna mieć solidne systemy zarządzania i kontroli służące do rozpoznawania ogólnego ryzyka prowadzenia działalności, monitorowania go i zarządzania nim, które to ryzyko związane jest ze stratami wynikającymi z niewłaściwej realizacji strategii biznesowej, ujemnymi przepływami pieniężnymi lub nieoczekiwanymi i nadmiernymi wydatkami operacyjnymi.
2. IRF powinna utrzymywać płynne aktywa netto, finansowane z kapitału własnego (takiego jak akcje zwykłe, ujawnione rezerwy lub inne zatrzymane zyski), aby mogła nieprzerwanie prowadzić działalność operacyjną i świadczyć usługi w razie poniesienia ogólnych strat z tytułu prowadzenia działalności. Kwota płynnych aktywów netto finansowanych kapitałem własnym, który IRF winna posiadać, powinna zależeć od profilu ogólnego ryzyka prowadzenia działalności i czasu wymaganego, odpowiednio, na przywrócenie lub uporządkowaną likwidację operacji i usług, o ile któreś z tych działań zostanie podjęte.
3. IRF powinna utrzymywać realny plan działań naprawczych lub uporządkowanej likwidacji i posiadać wystarczające płynne aktywa netto, finansowane z kapitału własnego, na poziomie wystarczającym do wdrożenia tego planu. IRF powinna utrzymywać płynne aktywa netto finansowane z kapitału własnego, odpowiadające przynajmniej sześciomiesięcznym bieżącym wydatkom operacyjnym. Aktywa te stanowią nadwyżkę w stosunku do środków utrzymywanych w celu pokrycia przypadków niewykonania przez uczestników zobowiązań lub innych rodzajów ryzyka objętych zasadami dotyczącymi utrzymywania środków finansowych. W przypadkach, w których jest to właściwe, aby uniknąć podwójnego zastosowania wymogów kapitałowych, można jednak uwzględnić kapitał własny utrzymywany zgodnie z międzynarodowymi standardami, uzależniającymi jego wysokość od ryzyka.

4. Aktywa utrzymywane w celu pokrycia ogólnego ryzyka prowadzenia działalności powinny być wysokiej jakości i wystarczająco płynne, by pozwolić IRF na pokrycie bieżących i prognozowanych wydatków operacyjnych w różnych scenariuszach obejmujących niekorzystne warunki rynkowe.
5. IRF powinna mieć realny plan podwyższenia kapitału własnego, jeżeli jej kapitał własny obniży się niemal do minimalnej wymaganej wysokości lub poniżej tej kwoty. Plan powinien być zatwierdzony przez radę dyrektorów i być regularnie aktualizowany.

Zasada 16: Ryzyko powiernicze i inwestycyjne

IRF powinna chronić własne aktywa oraz aktywa swoich uczestników, a także minimalizować ryzyko poniesienia straty na aktywach oraz opóźnienia w dostępie do tych aktywów. Inwestycje IRF powinny być dokonywane w instrumenty charakteryzujące się minimalnym ryzykiem kredytowym, rynkowym i płynności.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna utrzymywać aktywa własne i swoich uczestników w nadzorowanych i regulowanych podmiotach, które stosują solidne praktyki księgowo i procedury przechowywania oraz posiadają mechanizmy kontroli w pełni chroniące te aktywa.
2. W razie potrzeby IRF powinna mieć natychmiastowy dostęp do swoich aktywów i aktywów dostarczonych przez uczestników.
3. IRF powinna oceniać i rozumieć swoje ekspozycje wobec banków powierników, biorąc pod uwagę pełny zakres relacji z każdym z nich.
4. Strategia inwestycyjna IRF powinna być zgodna z jej ogólną strategią zarządzania ryzykiem i w pełni jawna dla jej uczestników, a inwestycje powinny być zabezpieczone przez podmioty zobowiązane o dużej wiarygodności lub stanowić roszczenia wobec tych podmiotów. Inwestycje powinny pozwalać na szybkie upłynnienie przy niewielkim niekorzystnym wpływie na cenę, o ile w ogóle taki wpływ wystąpi.

Zasada 17: Ryzyko operacyjne

IRF powinna rozpoznać ewentualne źródła ryzyka operacyjnego, zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne, a także ograniczyć ich wpływ, korzystając z odpowiednich systemów, polityki, procedur i mechanizmów kontroli. Systemy powinny być opracowane w taki sposób, aby zapewnić wysoki stopień bezpieczeństwa i niezawodności operacyjnej, a także wykazywać odpowiednią, skalowalną wydajność. Zarządzanie ciągłością działania powinno mieć na celu terminowe przywrócenie działalności operacyjnej oraz wypełnienie zobowiązań IRF, w tym na wypadek wystąpienia zakłócenia na dużą skalę lub znaczącego zakłócenia.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna ustanowić solidne ramy zarządzania ryzykiem operacyjnym z odpowiednimi systemami, polityką, procedurami i mechanizmami kontroli w celu rozpoznawania ryzyka operacyjnego, monitorowania go i zarządzania nim.

2. Rada dyrektorów IRF powinna jednoznacznie określić rolę i zakres odpowiedzialności za działania odnoszące się do ryzyka operacyjnego oraz zatwierdzić ramy zarządzania ryzykiem operacyjnym IRF. Systemy, polityka operacyjna, procedury i mechanizmy kontroli powinny być poddawane przeglądom, audytom i testom – okresowo oraz po wystąpieniu istotnych zmian.
3. IRF powinna mieć jasno zdefiniowane cele w zakresie niezawodności operacyjnej, a także wdrożyć politykę w celu ich osiągnięcia.
4. IRF powinna zapewnić skalowalną wydajność, która jest odpowiednia do przetwarzania rosnących wolumenów w okresach napięć rynkowych oraz osiągnięcia celów w zakresie poziomu świadczenia usług.
5. IRF powinna mieć wszechstronną politykę dotyczącą bezpieczeństwa fizycznego i bezpieczeństwa informacji, odnoszącą się do wszystkich potencjalnych obszarów podatności i zagrożeń.
6. IRF powinna mieć plan ciągłości działania, który odnosi się do zdarzeń stwarzających istotne ryzyko zakłócenia działalności operacyjnej, w tym zdarzeń, które mogą spowodować poważne zakłócenia lub zakłócenia na dużą skalę. W planie tym należy uwzględnić zastosowanie ośrodka zapasowego, a także zapewnienie wznowienia działalności kluczowych systemów informatycznych w ciągu dwóch godzin od zdarzenia, które wywołało zakłócenie. Plan powinien być opracowany w taki sposób, aby umożliwić IRF zakończenie rozrachunków do końca dnia, w którym wystąpiło zakłócenie, nawet w ekstremalnych okolicznościach. IRF powinna regularnie testować te rozwiązania.
7. IRF powinna rozpoznać ryzyko, jakie kluczowi uczestnicy, inne IRF, a także dostawcy usług i mediów mogą powodować dla działalności IRF, a także monitorować je i zarządzać nim. Poza tym, IRF powinna rozpoznać ryzyko, jakie jej działalność może powodować dla innych IRF, monitorować je i zarządzać nim.

Dostęp

Równy i otwarty dostęp do IRF dla uczestników bezpośrednich, uczestników pośrednich i innych IRF jest ważny z powodu istotnej roli, jaką wiele IRF odgrywa na obsługiwanych przez siebie rynkach. Poniżej przedstawiono zasady określające wytyczne dotyczące a) wymogów w zakresie dostępu i uczestnictwa, b) zarządzania porozumieniami w sprawie uczestnictwa pośredniego oraz c) zarządzania połączeniami operacyjnymi IRF.

Zasada 18: Wymogi dotyczące dostępu i uczestnictwa

IRF powinna mieć obiektywne, oparte na analizie ryzyka oraz podane do publicznej wiadomości kryteria uczestnictwa, zapewniające równy i otwarty dostęp.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna zapewnić równy i otwarty dostęp do swoich usług, między innymi uczestnikom bezpośrednim i, w stosownych przypadkach, uczestnikom pośrednim oraz innym IRF, na podstawie uzasadnionych, powiązanych z ryzykiem wymogów dotyczących uczestnictwa.
2. Wymogi IRF dotyczące uczestnictwa powinny być uzasadnione względami bezpieczeństwa i sprawności IRF, a także obsługiwanych przez nią rynków oraz dostosowane i proporcjonalne do specyficznego ryzyka IRF. Wymogi te powinny także zostać podane do wiadomości publicznej. Z zastrzeżeniem zachowania akceptowalnych standardów kontroli ryzyka, IRF powinna dążyć do ustanowienia wymogów, które mają na tyle najmniej restrykcyjny wpływ na dostęp, na ile pozwalają na to okoliczności.
3. IRF powinna na bieżąco monitorować przestrzeganie wymogów dotyczących uczestnictwa, a także mieć jednoznacznie określone i podane do wiadomości publicznej procedury ułatwiające zawieszenie i uporządkowane wyjście uczestnika, który naruszy lub przestanie spełniać wymogi dotyczące uczestnictwa.

Zasada 19: Struktura uczestnictwa pośredniego

IRF powinna rozpoznać istotne ryzyko, na które jest narażona, wynikające z porozumień w sprawie uczestnictwa pośredniego, monitorować to ryzyko i zarządzać nim.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna zapewnić, że jej zasady, procedury i umowy pozwalają jej gromadzić podstawowe informacje o uczestnictwie pośrednim, aby rozpoznać istotne ryzyko, na które IRF jest narażona, wynikające z porozumień w sprawie uczestnictwa pośredniego, monitorować to ryzyko i zarządzać nim.
2. IRF powinna identyfikować istotne zależności występujące pomiędzy uczestnikami bezpośrednimi a pośrednimi, które mogą oddziaływać na IRF.

3. IRF powinna identyfikować uczestników pośrednich odpowiedzialnych za znaczną część transakcji przez nią przetwarzanych oraz uczestników pośrednich generujących wolumeny lub wartości transakcji relatywnie wysokie w stosunku do wydajności uczestników bezpośrednich, za pośrednictwem których uzyskują dostęp do IRF – w celu zarządzania ryzykiem wynikającym z tych transakcji.
4. IRF powinna regularnie dokonywać oceny ryzyka wynikającego z porozumień w sprawie uczestnictwa pośredniego i w razie potrzeby podejmować działania minimalizujące to ryzyko.

Zasada 20: Połączenia operacyjne IRF

IRF ustanawiająca połączenie operacyjne z jedną lub więcej IRF powinna rozpoznawać i monitorować ryzyko związane z tymi połączeniami oraz zarządzać nim.

Kluczowe zagadnienia

1. Przed podjęciem uzgodnień dotyczących połączenia operacyjnego oraz po ustanowieniu takiego połączenia IRF powinna na bieżąco rozpoznawać i monitorować wszystkie potencjalne źródła ryzyka wynikające z tych uzgodnień i zarządzać tym ryzykiem. Uzgodnienia dotyczące połączenia operacyjnego powinny umożliwiać, aby każda IRF mogła przestrzegać pozostałych zasad określonych w tym raporcie.
2. Połączenie operacyjne powinno mieć solidne podstawy prawne we wszystkich właściwych jurysdykcjach, wspierające jego rozwiązania i zapewniające odpowiednią ochronę IRF, których to połączenie dotyczy.
3. Połączone operacyjnie CDPW powinny mierzyć, wynikające z wzajemnej relacji, ryzyko kredytowe i ryzyko płynności, monitorować je i zarządzać nimi. Każdy kredyt udzielony pomiędzy CDPW powinien mieć pełne, wysokiej jakości zabezpieczenie i podlegać limitom.
4. Warunkowe transfery papierów wartościowych pomiędzy połączonymi operacyjnie CDPW powinny być zakazane lub, przynajmniej, powinien obowiązywać zakaz dalszego przekazywania warunkowo transferowanych papierów, zanim ten transfer stanie się ostateczny.
5. CDPW inwestora powinien ustanawiać połączenie operacyjne z CDPW emitenta, tylko jeśli porozumienie zapewnia wysoki poziom ochrony praw uczestników CDPW inwestora.
6. CDPW inwestora, który korzysta z pośrednika do celów obsługi połączenia operacyjnego z CDPW emitenta, powinien mierzyć dodatkowe ryzyko (w tym ryzyko powiernicze, kredytowe, prawne i operacyjne) wynikające z zaangażowania pośrednika, monitorować to ryzyko i zarządzać nim.
7. Przed ustanowieniem połączenia operacyjnego z innym CCP, CCP powinien rozpoznać potencjalne skutki uboczne wynikające z niewywiązania się połączonego operacyjnie CCP ze zobowiązań i powinien zarządzać nimi. Jeżeli połączenie operacyjne dotyczy trzech lub więcej CCP, każdy CCP powinien rozpoznać ryzyko wynikające z podjętych uzgodnień dotyczących wspólnego połączenia operacyjnego, oceniać je i zarządzać nim.
8. Każdy CCP, będący stroną połączenia operacyjnego z innymi CCP, powinien zapewnić pełne pokrycie, przynajmniej w ujęciu dziennym, swoich bieżących i potencjalnych przyszłych ekspozycji wobec połączo-

nych operacyjnie CCP i ich uczestników, jeżeli tacy CCP są, z wysokim stopniem pewności i bez ograniczania swojej zdolności do wypełnienia, w dowolnym momencie, zobowiązań wobec własnych uczestników.

9. RT powinno starannie oceniać dodatkowe ryzyko operacyjne związane z jego połączeniami operacyjnymi, aby zapewnić skalowalność i niezawodność zasobów informatycznych i powiązanych zasobów.

Sprawność

Sprawność i bezpieczeństwo odgrywają ważną rolę dla realizacji przez IRF jej funkcji dotyczących płatności, rozliczeń, rozrachunku i rejestracji. Przedstawione poniżej dwie zasady zawierają wytyczne dla IRF dotyczące: a) sprawności i skuteczności oraz b) procedur i standardów wymiany informacji, które stanowią tradycyjny aspekt sprawności.

Zasada 21: Sprawność i skuteczność

IRF powinna charakteryzować się sprawnością i skutecznością w spełnianiu wymogów swoich uczestników oraz rynków, które obsługuje.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna być zaprojektowana w taki sposób, aby zaspokajać potrzeby swoich uczestników i obsługiwanych przez siebie rynków, w szczególności w odniesieniu do wyboru procedur rozliczeniowych i rozrachunkowych, struktury operacyjnej, zakresu rozliczanych, objętych rozrachunkiem lub rejestrowanych produktów oraz wykorzystywanych technologii i procedur.
2. IRF powinna mieć wyraźnie określone cele, które są wymierne i osiągalne, takie jak cele dotyczące minimalnych poziomów usług, oczekiwań w zakresie zarządzania ryzykiem i priorytetów biznesowych.
3. IRF powinna mieć ustanowione mechanizmy służące do regularnej oceny swojej sprawności i skuteczności.

Zasada 22: Procedury i standardy wymiany informacji

IRF powinna korzystać z odpowiednich, ogólnie przyjętych międzynarodowych procedur i standardów wymiany informacji lub przynajmniej dostosować się do nich w celu usprawnienia realizacji płatności, rozliczeń, rozrachunków oraz rejestrowania danych.

Kluczowe zagadnienie

IRF powinna korzystać z odpowiednich, ogólnie przyjętych międzynarodowych procedur i standardów wymiany informacji lub przynajmniej się do nich dostosować.

Przejrzystość

Przejrzystość służy zapewnieniu, iż uczestnicy IRF, organy władzy i opinia publiczna otrzymują właściwe informacje, co pozwala im na podejmowanie właściwych decyzji i sprzyja budowaniu zaufania. Przedstawione poniżej dwie zasady zawierają wytyczne dla a) wszystkich IRF w sprawie ujawniania zasad, kluczowych procedur i danych rynkowych, aby zapewnić uczestnikom i innym zainteresowanym stronom pełne zrozumienie ryzyka i mechanizmów kontroli ryzyka związanych z IRF, a także opłat i innych kosztów ponoszonych w związku z uczestnictwem w IRF; oraz b) RT w sprawie ujawniania danych rynkowych w celu umożliwienia uczestnikom, organom władzy i opinii publicznej terminowej oceny rynków instrumentów pochodnych w obrocie pozagieldowym i, jeśli ma to zastosowanie, innych rynków obsługiwanych przez RT.

Zasada 23: Ujawnianie zasad, kluczowych procedur i danych rynkowych

IRF powinna posiadać jednoznaczne i wyczerpujące zasady i procedury oraz powinna udostępniać wystarczające informacje pozwalające uczestnikom na dokładne zrozumienie ryzyka, opłat oraz innych istotnych kosztów ponoszonych przez nich w związku z uczestnictwem w IRF. Wszelkie adekwatne zasady oraz kluczowe procedury powinny zostać podane do wiadomości publicznej.

Kluczowe zagadnienia

1. IRF powinna przyjąć jednoznaczne, wyczerpujące zasady i procedury, które są w pełni jawne dla uczestników. Właściwe zasady oraz kluczowe procedury powinny zostać również podane do wiadomości publicznej.
2. IRF powinna ujawnić zrozumiały opis struktury systemu i obszarów działalności, a także praw i obowiązków IRF oraz uczestników, aby uczestnicy mogli ocenić ryzyko, jakie ponosiliby w związku z uczestnictwem w IRF.
3. IRF powinna zapewnić wszelką niezbędną i właściwą dokumentację oraz szkolenia, aby ułatwić uczestnikom zrozumienie zasad i procedur IRF, a także rodzaje ryzyka, jakie ponoszą uczestnicząc w IRF.
4. IRF powinna podać do wiadomości publicznej wysokość opłat na poziomie poszczególnych usług, które oferuje, a także swoją politykę dotyczącą wszelkich dostępnych rabatów. IRF powinna przedstawić do celów porównawczych przejrzyste opisy cen usług.
5. IRF powinna regularnie sporządzać i podawać do wiadomości publicznej odpowiedzi zgodnie z Zasadami przekazywania informacji przez infrastruktury rynków finansowych, opracowanymi przez CPSS-IOSCO. IRF powinna także ujawniać przynajmniej podstawowe dane dotyczące wolumenów i wartości transakcji.

Zasada 24: Ujawnianie danych rynkowych przez repozytoria transakcji

Repozytorium transakcji powinno terminowo udostępniać odpowiedniej jakości dane właściwym organom oraz opinii publicznej, zgodnie z ich potrzebami.

Kluczowe zagadnienia

1. RT powinno dostarczać właściwym organom i opinii publicznej, odpowiednio, dane zgodne z oczekiwaniami organów władzy i przedstawicieli branży. Dane te powinny być wyczerpujące i na tyle szczegółowe, aby wspierać przejrzystość rynku i inne cele polityki publicznej.
2. RT powinno mieć skuteczne procesy i procedury przekazywania danych właściwym organom w terminowy i odpowiedni sposób, aby umożliwić im wypełnianie właściwych im kompetencji regulacyjnych oraz obowiązków wynikających z przepisów prawa.
3. RT powinno mieć sprawne systemy informatyczne, które zapewniają dokładne dane bieżące i historyczne. Dane należy dostarczać terminowo i w formacie, który pozwala na ich łatwą analizę.

Odpowiedzialność banków centralnych, regulatorów rynku oraz pozostałych organów właściwych do spraw infrastruktury rynków finansowych

Odpowiedzialność A: Regulacja, nadzór ostrożnościowy i nadzór systemowy nad IRF

IRF powinny podlegać odpowiednim, skutecznym regulacjom, nadzorowi ostrożnościowemu oraz nadzorowi systemowemu ze strony banku centralnego, regulatora rynku lub innego właściwego organu.

Kluczowe zagadnienia

1. Organy władzy powinny wyraźnie określić i podać do wiadomości publicznej kryteria stosowane przy ustalaniu IRF, które powinny podlegać regulacji, nadzorowi ostrożnościowemu i nadzorowi systemowemu.
2. IRF wskazane na podstawie powyższych kryteriów powinny być regulowane, podlegać nadzorowi ostrożnościowemu i nadzorowi systemowemu ze strony banku centralnego, regulatora rynku lub innego właściwego organu.

Odpowiedzialność B: Kompetencje i zasoby umożliwiające realizację uprawnień regulacyjnych oraz sprawowanie nadzoru ostrożnościowego i nadzoru systemowego

Banki centralne, regulatorzy rynku oraz inne właściwe organy powinny posiadać uprawnienia i zasoby umożliwiające skuteczną realizację ich obowiązków w zakresie regulowania, sprawowania nadzoru ostrożnościowego i nadzoru systemowego nad IRF.

Kluczowe zagadnienia

1. Organy władzy powinny być uprawnione lub mieć inne upoważnienia zgodne z zakresem ich odpowiedzialności, które uwzględniają możliwość pozyskiwania terminowej informacji, jak również spowodowania zmiany lub wyegzekwowania działania naprawczego.
2. Organy władzy powinny mieć środki wystarczające do wypełniania swoich obowiązków regulacyjnych oraz nadzorczych w zakresie nadzoru systemowego i nadzoru ostrożnościowego.

Odpowiedzialność C: Ujawnianie polityki w odniesieniu do IRF

Banki centralne, regulatorzy rynku oraz inne właściwe organy powinny wyraźnie określić i ujawnić swoją politykę wobec IRF w zakresie regulacji, nadzoru ostrożnościowego i nadzoru systemowego.

Kluczowe zagadnienia

1. Organy władzy powinny wyraźnie określić swoją politykę wobec IRF, obejmującą ich (organów) cele, rolę i regulacje.
2. Organy władzy powinny podać do wiadomości publicznej swoją politykę dotyczącą regulacji, nadzoru ostrożnościowego i nadzoru systemowego nad IRF.

Odpowiedzialność D: Stosowanie zasad dotyczących IRF

Banki centralne, regulatorzy rynku oraz inne właściwe organy powinny przyjąć Zasady dotyczące infrastruktury rynków finansowych opracowane przez CPSS-IOSCO oraz konsekwentnie je stosować.

Kluczowe zagadnienia

1. Organy władzy powinny przyjąć Zasady dotyczące infrastruktury rynków finansowych, opracowane przez CPSS-IOSCO.
2. Organy władzy powinny zapewnić, że Zasady znajdują zastosowanie przynajmniej w odniesieniu do wszystkich systemowo ważnych systemów płatności, CDPW, SSS, CCP i RT.
3. Organy władzy powinny stosować Zasady spójnie w ramach wszystkich jurysdykcji, w tym w różnych krajach i w odniesieniu do każdego rodzaju IRF objętej Zasadami.

Odpowiedzialność E: Współpraca z innymi organami

Banki centralne, regulatorzy rynku oraz inne właściwe organy powinny współpracować ze sobą zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej, w zależności od potrzeb, w celu promowania bezpieczeństwa i sprawności IRF.

Kluczowe zagadnienia

1. Właściwe organy powinny współpracować ze sobą zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej, aby ułatwić sprawną i skuteczną wymianę informacji i konsultacje w celu wzajemnego wspierania się przy wypełnianiu swoich obowiązków związanych z IRF. Taka współpraca musi być skuteczna w zwykłych okolicznościach i powinna być odpowiednio elastyczna, aby ułatwić – odpowiednio – skuteczną wymianę informacji, konsultacje lub koordynację w okresach napięć na rynkach, w sytuacjach kryzysowych i w razie potencjalnego prowadzenia przez IRF działań naprawczych, jej likwidacji lub restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji IRF.
2. Jeżeli organ odnotuje faktyczne lub planowane prowadzenie działalności przez transgraniczną lub wielowalutową IRF w swojej jurysdykcji, powinien najszybciej, jak będzie to możliwe, zawiadomić inne właściwe organy, które mogą być zainteresowane przestrzeganiem przez IRF Zasad dotyczących infrastruktury rynków finansowych, opracowanych przez CPSS-IOSCO.

3. Współpraca może przyjmować różne formy. Forma, stopień sformalizowania i intensywność współpracy powinny sprzyjać jej sprawności i skuteczności oraz być odpowiednie, pod względem charakteru i zakresu odpowiedzialności każdego organu za sprawowanie nadzoru ostrożnościowego lub nadzoru systemowego nad IRF, a także być proporcjonalne do znaczenia systemowego IRF w różnych jurysdykcjach współpracujących organów. Porozumieniami dotyczącymi współpracy należy zarządzać, aby zapewnić sprawność i skuteczność współpracy w odniesieniu do wielu organów uczestniczących w takich porozumieniach.
4. W przypadku IRF, dla której właściwe są porozumienia dotyczące współpracy, przynajmniej jeden organ powinien podjąć się obowiązku nawiązania sprawnej i skutecznej współpracy pomiędzy wszystkimi właściwymi organami. W przypadku międzynarodowych porozumień dotyczących współpracy, jeżeli żaden inny organ nie weźmie na siebie tej odpowiedzialności, przyjmuje się, że ponosi ją organ lub organy, mające główną właściwość ze względu na jurysdykcję macierzystą IRF.
5. Przynajmniej jeden organ powinien zapewnić, że IRF jest regularnie oceniana pod kątem przestrzegania Zasad. Przeprowadzając taką ocenę powinien on konsultować się z innymi organami, które sprawują nadzór ostrożnościowy lub systemowy nad IRF i dla których IRF ma znaczenie systemowe.
6. Oceniając uzgodnienia IRF w zakresie płatności i rozrachunku oraz związane z tym procedury IRF w zakresie zarządzania ryzykiem płynności w dowolnej walucie, dla której rozrachunek IRF jest systemowo ważny w kontekście Zasad, organ lub organy ponoszące główną odpowiedzialność w odniesieniu do danej IRF powinny wziąć pod uwagę opinie banków centralnych będących emitentami walut. Jeżeli w ramach swoich obowiązków bank centralny będący emitentem waluty jest zobowiązany do dokonania własnej oceny takich uzgodnień i procedur, powinien wziąć pod uwagę opinie organu lub organów ponoszących główną odpowiedzialność w odniesieniu do danej IRF.
7. Właściwe organy powinny zawiadomić – o ile to możliwe z wyprzedzeniem, a w innych przypadkach możliwie najszybciej – o wprowadzanych istotnych zmianach regulacyjnych i niekorzystnych zdarzeniach związanych z IRF, które mogą mieć istotny wpływ na działalność regulacyjną innego organu lub sprawowanie przez ten organ nadzoru ostrożnościowego lub nadzoru systemowego.
8. Właściwe organy powinny koordynować swoje działania, aby zapewnić terminowy dostęp do danych transakcyjnych zarejestrowanych w RT.
9. Każdy organ zachowuje dyskrecyjne prawo w odniesieniu do zniechęcania do korzystania z IRF lub świadczenia usług na rzecz IRF, jeżeli – zdaniem organu – IRF nie jest zaprojektowana lub zarządzana zgodnie z zasadą ostrożności, a także, gdy zasady nie są odpowiednio przestrzegane. Organ korzystający z takiego dyskrecyjnego prawa powinien przedstawić zarówno IRF, jak i organowi lub organom ponoszącym główną odpowiedzialność za sprawowanie nadzoru ostrożnościowego i nadzoru systemowego nad IRF jasne uzasadnienie swoich działań.
10. Porozumienia dotyczące współpracy pomiędzy organami w żaden sposób nie stanowią uszczerbku dla ustawowych, prawnych ani innych uprawnień wszystkich uczestniczących organów. W żaden sposób nie ograniczają również uprawnień tych organów do wypełniania ich mandatu ustawowego lub legislacyjnego ani ich dyskrecyjnego działania zgodnie z tymi uprawnieniami.

---

www.nbp.pl

